

EL, *Polacy w historii i kulturze krajów Europy Zachodniej: słownik biograficzny*, Poznań 1981, s. 294-295

Marcin z Żurawicy (zwany Król, z Przemyśla, de Polonia), ur. ok. 1422 w Żurawicy k. Przemyśla, zm. przed 1 VIII 1460 w Krakowie; matematyk, astronom, astrolog, lekarz. Jeden z twórców krakowskiej szkoły astronomicznej.

Przyjmowane w literaturze nazwisko Król jest tłumaczeniem łac. przydomka Rex, dictus Rex, Rex in medicinis, nadanego mu przez współczesnych w uznaniu jego rozległej wiedzy lekarskiej. Wpisany do grona studentów Uniwersytetu Krakowskiego latem 1438 został bakałarzem sztuk wyzwolonych w 1440, magistrem w 1445. Bezpośrednio po studiach, lub może jako bakałarz, podjął wykłady z matematyki i astronomii na wydziale sztuk wyzwolonych Uniwersytetu Krakowskiego, obejmując katedrę Stobnera. Wykładał arytmetykę liczb ułamkowych na podstawie własnego podręcznika, objaśniał dzieło Jana Peckhama *Perspectiva communis*, zajmował się tablicami obliczonymi w odniesieniu do południka krakowskiego. W tym okresie życia napisał swoje najważniejsze traktaty astronomiczne i matematyczne. W 1445 udał się za granicę na dalsze studia; 18 XI 1445 przyjęty został w poczet mistrzów Uniwersytetu w Pradze, z godności profesora Uniwersytetu Praskiego jednak zrezygnował. W dalszej drodze do Bolonii bawił w środowiskach uniwersyteckich Lipska, Wiednia i Padwy, nawiązując osobiste kontakty z wybitnymi uczonymi, m.in. z Jerzym Peurbackiem. W Bolonii, w czasie studiów medycznych (1448–1449), wykładał astronomię na tamtejszym uniwersytecie. Uzyskałszy

tam jesienią 1449 stopień doktora medycyny, udał się na Węgry na dwór wielkorządcy Jana Hunyade-go, jako lekarz nadworny. W 1450 wrócił do Krakowa i objął czekającą na niego uniwersytecką kolegiaturę Stobnera. Aktem ostatniej woli, z 1459, ustanowił drugą katedrę astronomii na Uniwersytecie Krakowskim.

Marcin jest autorem pierwszego polskiego traktatu z dziedziny geometrii praktycznej i pierwszego oryginalnego podręcznika z zakresu liczb ułamkowych, prekursorem nowoczesnych metod obserwacyjnych i reformatorem teoretyk i tablic alfonsyńskich. Nazywać go można ojcem krakowskiej szkoły astronomicznej, dzięki której Kraków stał się wybitnym, europejskim ośrodkiem astronomicznym, co sprzyjało rozwojowi czystej astronomii ruchu planet.